

Till

i.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till:

i.nationellplan@regeringskansliet.se

Inriktningsunderlag för transportinfrastrukturplanering för perioden 2022–2033 och 2022–2037

Vinnova tackar för möjligheten att få lämna kommentarer på Trafikverkets inriktningsunderlag.

Vinnova instämmer i bakgrundsbeskrivningen som lämnas i underlaget och komplexiteten i att nå klimatmålen. Vi vill dock betona betydelsen av att prognoserna inte tar i beaktande att färre förflyttningar, inkluderat både person- och godstransporter, på ett positivt sätt påverkar möjligheten att nå klimatmålen.

Prognoserna som ligger till grund för förslagen till åtgärder tar inte i beaktande att transporteffektivitet och bättre resursutnyttjande, det vill säga färre förflyttningar av både person- och godstransporter, på ett positivt sätt påverkar möjligheten att nå klimatmålen. Att basera behovet av väginvesteringar på en kalkyl som bygger på att lönsamheten ökar om vägtrafiken ökar, skapar ytterligare vägtrafik. Det vore önskvärt om prognoserna även tar höjd för hur digitalisering, teknikutveckling och tjänsteinnovationer inom området, samt större investeringar i till exempel cykel och gång, kan förändra omfattning på behovet av mer väginfrastruktur.

Vidare saknar vi att förslagen genomsyras av ett folkhälsoperspektiv. Vinnova ser att vi nationellt tydligare behöver lyfta fram kopplingen mellan infrastrukturplanering och folkhälsan, vilket har blivit tydligt inte minst genom den pågående pandemin. Det kan till exempel handla om att prioritera satsningar på aktiv mobilitet och minska mängden emissioner (både buller och partiklar) som forskningen har visat idag genererar 10 gånger fler årliga dödsfall än trafikolyckor.¹

I underlaget påpekas att elektrifiering, mer biodrivmedel samt högre bensinpris ska medföra att vi når klimatmålen. Vinnova vill här påpeka att det behövs stora insatser både av forskning och innovationer samt tester och demonstrationer i verklig miljö för att detta ska vara möjligt. Det senare för att bland annat avgöra om rätt styrmedel är tillgängliga eller inte. Viktigt

¹ Quantification of population exposure to NO₂, PM_{2.5} and PM₁₀ and estimated health impacts. IVL, Svenska miljöinstitutet. No. C317, June 2018

också att det inkluderas test och demonstration av ny policy (till exempel styrmedel), beteenden och affärsmodeller i forskning- och innovationsarbetet och inte endast teknik.

För att nå klimatmålen krävs samordning av de tillgängliga resurserna i Sverige samt en gemensam prioritering. Här kan det missionsorienterade arbetssättet förbättra samordningen och prioriteringarna genom att vi som nation enas om en gemensam riktning, på motsvarande sätt som vi gjort inom till exempel "Nollvisionen". Samordningen behöver göras mellan myndigheter, regioner och kommuner samt även tillsammans med näringslivet och civilsamhället.

Vinnova ser även att behovet av digital infrastruktur adresseras och är således positiva till förslaget om nationell samordning kring grunddata för transportsystemet tillsammans med DIGG. Dock är vi bekymrade över bristen på konkreta förslag på åtgärder kring samordningen av it- och kommunikationsinfrastruktur för transportsystemet.

I detta ärende har generaldirektör Darja Isaksson beslutat. Christina Kvarnström har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också Filip Kjellgren och Andreas Netz deltagit.

Darja Isaksson